

WIADOMOŚCI GMINNE

Nr 2 luty 2016 rok

Miesięcznik Gminy Biała Podlaska

Egz. bezpłatny

Zwiększone dotacje na komunikację

Kiedy podczas sesji budżetowej (w grudniu ub. r.) radni zastanawiali się nad możliwością uruchomienia dodatkowych kursów komunikacji miejskiej do Cicibora Dużego, nikt z obecnych nie podejrzewał zapewne, że dość szybko pojawi się groźba wprowadzenia drugiej strefy komunikacji miejskiej do wszystkich miejscowości gminnych, gdzie docierają autobusy MZK.

Oto, bowiem w początkach stycznia samorząd miejski dokonał bilansu własnych wydatków. Dopatrzył się niedoboru i zażądał od wójta gminy Biała Podlaska dodatkowej, wcale nie małej kwoty (90 tys. zł) na pokrycie wydatków związanych z funkcjonowaniem komunikacji miejskiej. Prezydent **Dariusz Stefaniuk** na łamach "Słowa Podlasia" uznał wręcz, że kwoty dopłacane do tej pory przez gminę są stanowczo zbyt niskie w stosunku do ponoszonych przez miasto wydatków i ten fakt wydaje mu się wysoce niesprawiedliwy wobec mieszkańców miasta Biała Podlaska.

- Gmina stanowi część większego organizmu, jakim jest miasto i do tej pory łączyło nas porozumienie, z którego solidnie staraliśmy się wywiązywać – odpowiada na zarzuty wójt **Wiesław Panasiuk**. Dzięki porozumieniu dopłacaliśmy dotąd 2,76 zł do każdego wozokilometra, bez względu na liczbę podróżujących pasażerów oraz kupowane przez nich bilety. Teraz przychodzi nam się zmierzyć z nowymi wymaganiami. Czuję się zaskoczony, że zamiast negocjować spokojnie warunki współpracy, o oczekiwaniach partnera dowiedziałem się za pośrednictwem mediów.

Zaistniałe kontrowersje stały się tematem rozmów prowadzonych przez zastępcę wójta **Adama Olesiejuka** z zastępcą prezydenta miasta **Adamem Chodzińskim**.

Miasto podtrzymało swoje stanowisko i w związku ze wzrostem kosztów eksploatacyjnych oczekuje dopłaty 65 gr. do każdego wozokilometra, a w przypadku rezygnacji ze strony gminy, grozi wprowadzeniem drugiej strefy na 6 liniach obsługujących miejscowości gminne.

- Kiedy już ustaliliśmy budżet na 2016 r. władze miejskie dopatrzyły się deficytu i próbują go pokryć dodatkowymi świadczeniami z naszej strony. Nie chcemy iść na utarczkę z miastem, z którym łączą nas liczne wspólne cele. Bierzymy też pod uwagę dobro pasażerów z naszych miejscowości, korzystających z dojazdów do szkół, zakładów pracy i placówek medycznych, którzy z momentem wprowadzenia drugiej strefy musieliby ponosić wyższe opłaty. Nie chcielibyśmy też, aby mieszkańcy gminy czuli się pasażerami drugiej kategorii i za taką samą usługę płacili znacznie więcej. Dlatego postanowiliśmy spełnić oczekiwania władz gminy miejskiej, choć przyznaję, że są one dla nas niekorzystne – uważa wójt **W. Panasiuk**.

Temat zwiększenia dotacji rozpatrywany był przez członków komisji budżetu i finansów w obecności sołtysów z miejscowości obsługiwanych przez MZK.

W spotkaniu uczestniczyli też przedstawiciele przedsiębiorstwa transportowego, utrzymujący, że oba organizmy (miejski i wiejski) zawsze były mocno powiązane ze sobą, a trasy gminne stanowiły przedłużenie tras miejskich. W obu przypadkach obowiązują takie same bilety i ulgi dla pasażerów.

Aktualnie autobusy MZK docierają do: Sławacinka Starego, Sławacinka Nowego, Styrzyńca, Rakowisk, Kozuli, Grabanowa, Julkowa, Wólki Plebańskiej i Czosnówki.

Dokończenie na stronie 3

Kalendarium

6 stycznia

W przeddzień święta Trzech Króli po raz dwunasty w hali bialskiej filii AWF odbył się opłatek ludowy. Wzięło w nim udział 300 aktywistów i sympatyków Polskiego Stronnictwa Ludowego. Spotkanie było okazją do pojednania i złożenia sobie najlepszych życzeń w nowym roku. Wyjątkowo liczna była w tym roku reprezentacja gminy Biała Podlaska z wójtem **Wiesławem Panasiukiem** na czele.

8 stycznia

W gmachu Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Siedleckiej w Opolu Nowym k/Siedlec pod przewodnictwem biskupa ordynariusza diecezji siedleckiej **Kazimierza Gurdy** miało miejsce coroczne spotkanie opłatkowe samorządowców, przedsiębiorców i przyjaciół Katolickiego Radia Podlasie. Uczestniczył w nim również wójt gminy **Wiesław Panasiuk**. Główną częścią spotkania była możliwość podzielenia się opłatkiem i złożenia sobie serdecznych życzeń w gronie osób, którym zależy na dobru lokalnych społeczności, niezależnie od opcji politycznych. Tego samego dnia po raz 16. starosta **Tadeusz Łazowski** zorganizował galę Dobrze, bo Bialskie, na którą zaprosił kilkaset osób: parlamentarzystów, dyplomatów, duchowieństwo, przedsiębiorców i przedstawicieli samorządów. Uczestniczył w niej również zastępca wójta **Adam Olesiejuk**.

10 stycznia

W hali sportowej gimnazjum w Ciciborze Dużym zorganizowano koncert charytatywny dla **Joanny Besaraby**. Koncert był wyrazem spontanicznej reakcji mieszkańców tej miejscowości na wieść o odmowie NFZ dalszej leczenia pacjentki. Koncertowały zespoły z Gminnego Ośrodka Kultury i Lubartowa. Zebrano ponad 11 tys. zł.

14 stycznia

W sali konferencyjnej UG pod przewodnictwem wójta **Wiesława Panasiuka** obradował Zarząd Gminny ZOSP. Członkowie zarządu ustalili harmonogramy zebrań sprawozdawczo-wyborczych, udział w majowej pielgrzymce strażaków do Kodnia oraz w zawodach i uroczystościach strażackich na rok bieżący.

16 stycznia

W sali widowiskowej klubu kultury GOK w Sitniku odbyło

się pierwsze zebranie strażackie. Uczestnicy ponownie wybrali dotychczasowy zarząd jednostki z **Bogdanem Liniewiczem** na czele.

17 stycznia

Wójt **Wiesław Panasiuk** wziął udział w spotkaniu noworocznym mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Kozuli. Jednym z punktów programu była prezentacja Jasełek.

19 stycznia

Obradowała komisja budżetu i finansów z udziałem sołtysów i członków zarządu MZK. Omawiano konieczność podwyższenia dotacji gminy do komunikacji miejskiej. Konkluzją spotkania ma być rezygnacja z niektórych kursów autobusów miejskich do Styrzyńca i otwarcie w ich miejsce kursów do Cicibora Dużego.

21 stycznia

W Europejskim Centrum Kształcenia i Wychowania OHP w Roskoszy odbyło się spotkanie integracyjno – promocyjne z przedsiębiorcami, rzemieślnikami, instytucjami współpracującymi z ECKiW OHP oraz dyrektorami szkół, w których uczą się nasi wychowankowie. Uczestniczył w nim również wójt **Wiesław Panasiuk**.

22 stycznia

Strażacy z Ortela Książęcego dokonali podsumowania dokonań minionego roku oraz wybrali nowe władze jednostki. Podobne spotkania odbyły się w przeciągu kilku dni w Sycynie i Sworach.

26 stycznia

W Komendzie Miejskiej PSP odbyły się posiedzenia Prezydium i Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Białej Podlaskiej. W trakcie obrad zostały omówione sprawy organizacyjne związane z kampanią sprawozdawczą – wyborczą w OSP i ogniwach Związku OSP RP. Zarząd przyjął także rozliczenie finansowe oddziału za rok 2015. Prezydium podjęło uchwałę w sprawie podziału limitu odnaczeń związkowych na rok 2016. Ustalono także daty powiatowych uroczystości i organizowanych przedsięwzięć.

31 stycznia

Wójt **Wiesław Panasiuk** uczestniczył w uroczystym spotkaniu z okazji Dnia Babci i Dziadka w świetlicy wiejskiej w Terebeli. Tego dnia odbyła się podobna uroczystość (połączona z balem karnawałowym) w SP w Woskrzenicach Dużych. (g)

Informacja o przystąpieniu do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.) Urząd Gminy Biała Podlaska informuje o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach którego przystępuje się do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia polegającego na zmianie sposobu użytkowania hali produkcyjnej oraz rozbudowie hali ślusarsko-spawalniczej do produkcji przyczep i lawet, na działce nr 28/2 i nr 29/4, położonych w Sławacinku Nowym. Przedmiotem decyzji, która ma zostać wydana w sprawie jest ustalenie środowiskowych uwarunkowań dla wyżej opisanego przedsięwzięcia.

Organem właściwym do wydania opinii i dokonania uzgodnienia jest:

- ze względu na ochronę zdrowia i życia ludzi – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białej Podlaskiej.

- ze względu na ochronę środowiska – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

W związku z powyższym zainteresowane osoby mogą zapoznać się z niezbędną dokumentacją sprawy oraz składać uwagi i wnioski w formie pisemnej, ustnej do protokołu oraz za pomocą poczty elektronicznej na adres: gmina@bialapodl.pl, w terminie 21 dni, tj. od dnia 24.02.2016 r. do dnia 16.03.2016 r. w siedzibie Urzędu Gminy Biała Podlaska, pok. 7, w godzinach pracy urzędu, tj.: poniedziałek, wtorek, środa, piątek w godz. 7.30 – 15.30, czwartek w godz. 8 - 16.

Organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz rozpatrzenia zgłoszonych uwag i wniosków jest wójt gminy Biała Podlaska. Jednocześnie informujemy, że zgodnie z art. 35 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, uwagi lub wnioski złożone po upływie wskazanego wyżej terminu pozostawia się bez rozpatrzenia. (x)

Dokończenie z strony 1

Jednak nie wszystkie trasy mają taką samą ilość kursów i nie wszystkie zabierają zbliżoną wielkościami ilość pasażerów. Z analizy przeprowadzonej podczas spotkania wynika wprost, że niektóre kursy, zwłaszcza poranne i wieczorne, a zwłaszcza sobotnie i niedzielne przewożą zaledwie 2 lub 3 pasażerów. Z tego powodu członkowie komisji budżetu i finansów postanowili zrezygnować z niektórych lub ograniczyć ich ilość, a wnioski przedstawić

Radzie Gminy na lutowej sesji samorządowej. Komisja wniosła o zwiększenie dotacji z 2,76 do 3,40 za wozokilometr, jednak w miejsce zlikwidowanych kursów mają pojawić się nowe, obsługujące pasażerów z Cicibora Dużego. Jeżeli Rada Gminy zaakceptuje wniosek komisji będzie mogło być podpisane z władzami miejskimi nowe porozumienie regulujące kwestie finansowe i uwzględniające rozszerzenie usług transportu publicznego o dodatkową miejscowość gminną. (g)

Zagrała Orkiestra Serc

Kwestowali też nasi uczniowie

Po raz 24. Polacy poparli godną ideę Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, koncertującej z udziałem licznych grona ochotników na pomoc małym pacjentom i seniorom. Biały sztab Orkiestry zebrał w tym roku rekordową sumę ponad 125 tys. zł. Kwestowali skutecznie seniorzy i dzieci, a wśród nich uczniowie ze szkół gminy Biała Podlaska.

Zaczął się skromnie 24 lata temu od zbiórki datków na potrzeby chorych dotkniętych problemami kardiologicznymi. Wtedy chyba nikt (poza pomysłodawcą Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy **Jerzym Owsakiem**) nie przypuszczał pewnie, że akcja osiągnie tak znaczące rozmiary, liczone

wolontariuszy nie słabnie. 17 stycznia ziąb i wiatr nie wystudziły serc mieszkańców. Na ulice Białej Podlaskiej i okolicznych miejscowości wyruszyło 438 wolontariuszy. Najmłodszą była 4-letnia **Hania Jańczuk** (237,80 gr.), a najstarszym 75-letni **Kazimierz Jankowski** (1163,06 zł). – Jestem zaskoczony tak wysokim wynikiem naszego sztabu,

zważywszy choćby negatywną akcję propagandową przeciwników Orkiestry. Efekt zbiórki dowodzi, że ludzie chcą pomagać i nie wahają się przed wrzuceniem do puszek symbolicznego datku – uważa koordynator biały sztabu WOSP **Dariusz Chorąży**.

Po raz dziewiąty kwestowała w tym roku grupa uczniów ze SP w Sitniku pod opieką **Justyny Sikorskiej**. **Martyna Burda**, **Patrycja Chojecka**, **Bartosz Golian**, **Paweł Kaluźny**, **Bartłomiej Liniewicz** i **Roksana Szczotka** zebraли w Sitniku, Łukowcach i Białej Podlaskiej 1918 zł. Pięciu wolontariuszy ze SP w Sworach zgromadziło w puszkach 1193 zł i 35 gr. Oto rezultaty ich udziału w kweście: **Jacek Gryta** – 487,62 zł, **Szymon Kalinowski** – 300,10 zł, **Wiktoria Szupiluk** – 186,17 zł, **Mateusz Wasilewski** – 138,00 zł i **Klaudia Gierelo** – 81,46 zł. Natomiast w Ciciborze Dużym kwestowały trzy uczennice tamtejszej szkoły: **Kinga Czarnocka**, **Łucja Skura** i **Magda Wachowicz** pod opieką nauczycielek **Agnieszki Hałabudy** i **Katarzyny Tarasiuk**. Dziewczęta zebrały 180 zł. Mamy świadomość, że udział w akcji charytatywnej to nie wyścigi ani rywalizacja, komu uda się szybciej napełnić puszkę imponującą kwotą, ale gest serca i chęć niesienia pomocy potrzebującym. Tak to zresztą widzi inicjator akcji **Jerzy Owsiak**, obdzielający zakupionym sprzętem medycznym różne szpitale. Nie brakuje wśród nich

w dziesiątkach milionów złotych. Dzięki niezwykle darowi przekonywania **Owsia** ludzie uwierzyli, że warto pomagać innym, a symboliczna złotówka wrzucona do puszek zwiększała siłę mobilizacji narodu. Tak jest do dzisiaj, a zapal

także biały sztab WSS, który otrzymał dotąd prawie 4 mln zł. To jeszcze jeden argument, że warto uczestniczyć w tej szlachetnej zbiórce. (g)

Nowa oferta dla mieszkańców gminy

Odnawialne źródła energii

Trudno w dzisiejszych czasach wyobrazić sobie życie bez użytkowania energii elektrycznej. Była ona zawsze, jest i będzie potrzebna ludziom. Jest niezastąpiona dla produkcji przemysłowej, transportu, ogrzewania domów czy oświetlenia. Dawniej energia ta była wytwarzana przez spalanie drewna, węgla kamiennego i brunatnego, ropy naftowej oraz gazu ziemnego.

Wzrastające zapotrzebowanie na energię skłania do poszukiwania efektywnych metod pozyskiwania jej z zasobów odnawialnych, jaki stanowią: Słońce, woda, czy naturalne ciepło Ziemi. W ostatnich latach furorę robi energia słoneczna, która może być przetwarzana na energię ciepłą przy pomocy kolektorów słonecznych. Słońce ogrzewa ciecz dostarczając ciepło lub energię elektryczną za pomocą ogniw fotowoltaicznych.

Dzięki montowanym urządzeniom energia słoneczna staje się pomocna do ogrzewania mieszkań, pomieszczeń produkcyjnych, obiektów sportowych i szkół. Wykorzystuje się ją też do podgrzewania wody w gospodarstwach domowych, rolnych i basenach (kolektory ciepłe), suszenia ziarna zbóż, tytoniu, nasion, owoców, ziół, grzybów (kolektory powietrzne), podlewania roślin uprawianych w szklarniach i tunelach foliowych, do lamp drogowych i sygnalizacji świetlnej oraz zasilania znaków drogowych. Powszechne stosowanie urządzeń energii odnawialnej ograniczają dosyć wysokie koszty montażu niezbędnych urządzeń, ale tu z pomocą przychodzi Unia Europejska, przeznaczająca na dotacje dla samorządów dosyć znaczne kwoty. Województwo lubelskie otrzymało na najbliższe lata ok. 400 mln zł do podziału na 240 gmin oraz aglomeracje miejskie. Z dotacji skorzystają te samorzady, które przedstawią dobrze przygotowany wniosek poparty dokumentacją techniczną. Zanim gminy przystąpią do konkursu i złożą wnioski do Urzędu Marszałkowskiego, muszą znać oczekiwania własnych mieszkańców. Z tego powodu Urząd Gminy Biała Podlaska przygotował w styczniu

ankietę do mieszkańców 45 miejscowości. Ma ona pomóc w ustaleniu, kto decydowałby się na montaż w swoim gospodarstwie kolektorów solarnych lub ogniw fotowoltaicznych. Pod pojęciem kolektora słonecznego rozumie się urządzenie, które wychwytuje energię słońca i zamienia ją na energię ciepłą. Kolektory słoneczne są mocowane w miejscach, które gwarantują docieranie maksymalnej ilości promieniowania, na przykład na dachu. Dzięki raz zainwestowanym nakładom można mieć stale ciepłą wodę do kąpieli lub zmywania naczyń. Średni koszt montażu solaru do podgrzewania wody waha się w granicach 12 tys. zł, jednak dzięki dotacji unijnej rolnicy pokryliby zaledwie 15-20 proc. kosztów wartości urządzenia.

Z kolei ogniwa fotowoltaiczne (również montowane na dachach mieszkań) służą do wytwarzania energii elektrycznej na potrzeby bytowe mieszkańców. Można ją wykorzystywać jedynie w mieszkaniach, a pomocnym w jej gromadzeniu jest montowany wraz z ogniwem akumulator. Koszt montażu ogniw fotowoltaicznych wynosi ok. 30-35 tys. zł, ale podobnie jak w przypadku solarów zainteresowani pokrywaliby tylko 15-20 proc. wartości urządzenia.

Ankieta skierowana do mieszkańców ma pomóc zorientować się w realnych potrzebach. Trudno było z góry ustalić, ile osób wyrazi zainteresowanie montażem, a tym samym, o jaką dotację może ubiegać się nasza gmina. Wypełnione ankiety składać można było w wydziale inwestycji UG. Wpłynęło ich od razu tak dużo, że wójt **Wiesław Panasiuk** zdecydował o publicznym przeprowadzeniu losowania, kto zostanie zakwalifikowany do montażu solarów i ogniw fotowoltaicznych. Nie ulega wątpliwości, że teraz gmina będzie mogła ubiegać się o dotację z Urzędu Marszałkowskiego. Wniosek zostanie złożony w marcu, a o wynikach poinformujemy czytelników. (g)

Szkoła Podstawowa w Sławacinku Starym

Styczeń z babcią i dziadkiem

Babcia i dziadek to jedno z najważniejszych osób w życiu młodego człowieka. Wiedzą o tym i doceniają ich rolę uczniowie klas Ia i Ib ze Szkoły Podstawowej w Sławacinku Starym. Na ich cześć przygotowali akademię pod kierunkiem wychowawczyń **Izabeli Markowskiej** i **Anety Szydło**, w trakcie której prezentowali talenty recytatorskie i wokalne. Szczęśliwi dziadkowie ze wzruszeniem oglądali przygotowaną inscenizację oraz zostali obdarowani własnoręcznie wykonanymi przez uczniów upominkami. 28 stycznia czterolatki z punktu przedszkolnego pod kierunkiem wychowawczynie **Krystyny Giermańskiej** również przygotowały piękne piosenki i wiersze dla swoich gości. Słowami piosenki "Hej sokoły" powitali przybyłe babcie i dziadków wraz z towarzyszącymi im rodzinami. Swoim występem zachęcili przybyłych do wspólnego śpiewania. Odwaga dzieci została nagrodzona gorącymi brawami. Pięknym akcentem były życzenia dzieci zagrane na instrumentach -100 lat dla babci i dziadka. Oczywiście, nie mogło zabraknąć zrobionych przez dzieci kwiatków oraz słodkiego poczęstunku, w przygotowanie którego

zaangażowali się rodzice naszych przedszkolaków. W tym dniu wszyscy mieli okazję wspólnie bawić się na balu karnawałowym. (a)

Pomoc ofiarom przemocy

Zdawać by się mogło, że akcja profilaktyczna i działania społeczników ograniczą w jakimś stopniu skalę patologii. Praktyka jest niestety mniej optymistyczna. W minionym roku do Zespołu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 77 nowych zgłoszeń. Po sprawdzeniu przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowych sytuacji rodzinnej powołano 17 grup roboczych w ramach procedury "Niebieskiej Karty" oraz 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Członkami grup roboczych byli: pracownicy socjalni, dzielnicowy, członkowie Gminnej Komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Biała Podlaska, przedstawiciele oświaty, psycholog. Udział tych osób był bardzo ważny. Na spotkania grup roboczych zapraszane były osoby doznające przemocy oraz osoby podejrzane o jej stosowanie. 49 "Niebieskich Kart" zostało założonych w związku z podejrzeniem stosowania przemocy ze strony mężów wobec żon. 12 spraw dotyczyło podejrzenia stosowania przemocy przez synów wobec matek. W czterech przypadkach procedura "Niebieskiej Karty" prowadzona była ze względu na podejrzenie stosowania przemocy ze strony ojców wobec synów. W pozostałych przypadkach istniało podejrzenie stosowania przemocy ze strony konkubenta, synowej, teściowej oraz żony.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że istnieje wysokie podejrzenie występowania przemocy ze strony mężów wobec żon. W wielu przypadkach okazuje się, że przemoc ta ukrywana jest latami. Duża ilość wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego "Niebieskich Kart" może świadczyć jednak o wzroście świadomości kobiet wobec problemu przemocy i negatywnych konsekwencji wynikających ze współzależnienia, czyli podporządkowywaniu się sprawcom przemocy. Coraz częściej pracownicy socjalni spotykają się z przemocą ekonomiczną, w której osoby stosujące przemoc są jedynymi żywicielami rodziny, pozbawiają ją środków do życia, ograniczają dostęp do pieniędzy, kontrolują wydatki i zastraszają kobiety. Przez wiele lat powstaje poczucie zależności ofiary od sprawcy. Osoby doznające przemocy bardzo często w wypowiedziach przyznają, że pogodziły się z taką sytuacją. Dużą rolę w tym procesie odgrywają pracownicy socjalni, pracujący w GOPS, którzy zauważając negatywne zachowania ze strony osób podejrzanych o stosowanie przemocy informują osoby mogące doznawać przemocy o możliwościach złożenia zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w związku ze stosowaniem przemocy przez członka rodzin, a także o uzyskaniu wsparcia psychologicznego oraz materialnego związanego z trudną sytuacją życiową.

Częstym zjawiskiem jest również fakt zgłaszania przemocy w rodzinie przez dzieci. Są to często świadkowie przemocy, która występowała przez wiele lat w domu. Dzieci w ten sposób chcą chronić pozostałych członków rodziny zwłaszcza matki, które często doznają przemocy ze strony mężów. Same również chciałyby, aby w domu panował spokój i po powrocie ze szkoły do domu miały dobre warunki do nauki i rozwoju.

Monitoring rodzin w miejscu zamieszkania dokonywany przez pracowników w asyście dzielnicowych uświadamia

osobom podejrzanym o stosowanie przemocy, że nie pozostają bezkarne a osobom doznającym przemocy daje poczucie bezpieczeństwa. W wielu przypadkach osoby doznające przemocy są zadowolone, że zostały otoczone wsparciem i nie muszą borykać się same z problemami.

Przemoc nie występuje jedynie w rodzinach o niskim statusie społecznym oraz gdzie występuje problem alkoholowy. W wielu przypadkach występuje w rodzinach dobrze sytuowanych finansowo. Często osoby doznające przemocy wstydzą się mówić o problemach w domu. Działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinach są jednak coraz bardziej widoczne i w wielu przypadkach rodziny chcą zwracać się o pomoc i są zadowolone, że spotykają się ze zrozumieniem.

Praca z rodziną dotkniętą problemem przemocy nie jest łatwa. Wymaga dużej wiedzy, zaangażowania i empatii. W wielu przypadkach osoby stosujące przemoc wobec członków rodziny są również agresywne wobec pracowników socjalnych, kuratorów, którzy pracują w terenie z rodziną. Należy, zatem szczególnie zadbać o bezpieczeństwo ich pracy.

Od maja 2015 r. raz w tygodniu w punkcie informacyjno-konsultacyjnym przy Urzędzie Gminy Biała Podlaska przyjmuje bezpłatnie psycholog, **Anna Mirońska-Kaczmarek**, która prowadzi rozmowy z osobami borykającymi się z problemem przemocy w rodzinie a także z rodzinami, gdzie występuje problem alkoholowy. W 2015 r. wiele osób skorzystało z takiej formy wsparcia.

W wielu przypadkach osoby podejrzewane o stosowanie przemocy w rodzinie kierowane są do Gminnej komisji d/s profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych związku z problemem nadużywania alkoholu. W 2015 r. osoby doznające przemocy złożyły 12 wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe do tej komisji. Po wnikliwej analizie sytuacji i stwierdzeniu, iż w rodzinie nie dochodzi do przemocy, zostało zakończonych 32 procedury "Niebieskie Karty".

W rodzinach, gdzie są małe dzieci, Zespół Interdyscyplinarny kierował do Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej wnioski o wgląd w sytuację dzieci. W wyniku tych działań rodziny w większości przypadków zostały objęte nadzorem kuratora. Istotne w interdyscyplinarności jest przekazywanie informacji służb zobowiązanych do prowadzenia procedury "Niebieskie Karty", ale także samo zainteresowanie mieszkańców losem sąsiadów zwłaszcza w rodzinach, gdzie są małe dzieci. Obojętność na problemy drugiego człowieka, daje często przyzwolenie społeczne na stosowanie przemocy przez sprawców. Apeluję o niepozostawanie biernym na problem przemocy w rodzinie, a także o zgłaszanie się do Zespołu samych osób borykających się z tym problemem. Każdy fakt przemocy zwłaszcza wobec dzieci powinien być zgłaszany do Gminnego Zespołu d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, na Komendę Policji w Białej Podlaskiej lub w szkole.

Katarzyna Wasilewska

Szkoła Podstawowa w Styrzyńcu

Moc całusów i piękne laurki

Wśród kartek stycznia w kalendarzu są dwie, o których powinny pamiętać wszystkie kochające wnuczeta: 21 – Dzień Babci i 22 – Dzień Dziadka. Wprawdzie, by wyrażać wdzięczność i miłość za całe dobro, a zwłaszcza bezkresne serce darowane przez dziadków dobry jest każdy dzień

w roku i każda chwila wspólnie spędzona, ale dobrze, że są te kartki w kalendarzu, przypominające o potrzebie uczczenia osób jakże ważnych w życiu prawie każdego człowieka. 21 stycznia wzorem lat poprzednich również w Szkole Podstawowej w Styrzyńcu zorganizowano uroczystość poświęconą babciom i dziadkom. Witając przybyłych gości, dyrektor szkoły **Bogumiła Chodun** podziękowała za to, że skorzystali z zaproszeń wystosowanych przez wnuki i licznie przybyli na spotkanie, często pokonując wiele kilometrów, dzielnie stawiając czoło trudom podróży i urokom zimowej aury. Życzyła im dużo zdrowia, samych pogodnych dni, wiele radości i satysfakcji z tytułu posiadania wnuków oraz miłych wspomnień z pobytu w styrzyńcejskiej szkole.

W serdecznej atmosferze, przy pysznym cieście przygotowanym przez mamy, herbatce i kawie goście obejrzeni okolicznościowy występ w wykonaniu wnucząt. Szczególnie wzruszająco zaprezentowały się przedszkolaki. Po występie babcie i dziadkowie otrzymali moc całusów, upominki i piękne laurki przygotowane przez swoje pociechy. Wnuki zasiadły obok dziadków, a młodsze często gramoliły się im na kolana i jak kotki oddawały się wzajemnym czułościom. Wiele radosnych emocji przysporzyły uczestnikom spotkania konkursy, np.: obieranie jabłka tak, by

powstała najdłuższa skórka, odgadywanie przez babcie przy zasłoniętych oczach nazw sprzętów używanych przez dziadków, zaś przez dziadków nazw sprzętów używanych w kuchni, przenoszenie przez dwuosobowe drużyny wnucząt tik –

taków za pomocą słomki. Był też konkurs dwupokoleniowy na czas - tworzenie koralików z makaronu. Wszyscy zebrani wzięli udział w konkursie "Jaka to melodia?". Zdarzało się, że tytuły i wykonawców dawnych szlagierów odgadywały wnuki, ale i dziadkowie wykazali się znajomością współczesnych hitów. W przygotowaniach i podczas przebiegu uroczystości dzieci wspierali wychowawcy klas: **Agata Zbaracka, Mirosława Danilewicz, Barbara Panasiuk, Anna Abramowska i Zbigniew Maksymiuk**. O piękną dekorację zadbały: **Anna Abramowska i Agnieszka Borodijuk** – instruktor GOK. Wspólnie spędzony czas mijał bardzo szybko. Wkrótce miała zapaść zimowa noc, a przed babciami i dziadkami była jeszcze droga powrotna do domów. Trzeba było się pożegnać. Do zobaczenia kochani za rok. (a)

Szkoła Podstawowa w Ciciborze Dużym

Koszyczki pełne serc

Dni Babci i Dziadka to doskonała okazja do złożenia wyrazów wdzięczności i gorących życzeń najbliższym nie

tylko w domu rodzinnym. 25 stycznia dzieci z oddziału i punktu przedszkolnego SP w Ciciborze Dużym świętowały

wraz z dziadkami w szkole. Natomiast uczniowie klas I-III zaprosili ukochane babcie i dziadków do świetlicy, aby tam zaprezentować im okolicznościowy program artystyczny. Uroczystość rozpoczęła się polonezem. Po nim dzieci przedstawiały umiejętności recytatorskie, wokalne i aktorskie. Zatańczyły kazaczka, taniec z szarfami i dały popis umiejętności zdobytych na zajęciach z tańca ludowego. Na zakończenie sympatycznego spotkania dyrektor szkoły **Sławomir Adach** oraz wnukowie składali

seniorom najgorętsze życzenia. Odśpiewano tradycyjne "Sto lat" i obdarowano gości laurkami w formie koszyczków pełnych serc. Wzruszenie zaproszonych do świetlicy gości było wymownym dowodem udanego spotkania. Uroczystość w grupie starszej przygotowały nauczycielki: **Beata Wereszko, Weronika Małecka i Agnieszka Hałabuda**. Spotkanie w punkcie i oddziale przedszkolnym mogło odbyć się dzięki staraniom: **Beaty Bylina i Honoraty Niebrzegowskiej. (a)**

Szkoła Podstawowa w Woskrzenicach Dużych

Karnawałowy bal marzeń

Jednym z priorytetów współczesnej szkoły jest realizacja zadań wychowawczych. Jednak główną rolę w wychowaniu dzieci pełnią rodzice, przekazując pociechom pozytywne wzorce, ucząc przestrzegania norm i zasad. Zadaniem nauczycieli jest wspieranie ich w tym jakże trudnym i odpowiedzialnym zadaniu. Współdziałanie nauczycieli i rodziców warunkuje harmonijny rozwój uczniów. Wpływa na postępy w nauce i w zachowaniu. Daje również szansę ciągłego doskonalenia nauczycieli i rodziców, jako wychowawców odpowiedzialnych za wielostronny rozwój dziecka. Szkoła i rodzina wciąż stanowią dwa podstawowe środowiska wychowawcze liczące się w życiu dzieci. Nawiązanie partnerskich relacji pomiędzy nauczycielami i rodzicami to trudny, skomplikowany i długotrwały proces, wymagający od wszystkich zrozumienia i taktu, umiejętności rezygnacji z własnych celów na rzecz celu nadrzędnego. Ale warto w niego inwestować dla osiągnięcia wytyczonych zadań. W Szkole Podstawowej w Woskrzenicach Dużych udało się osiągnąć taki poziom współpracy między rodzicami i nauczycielami, który służy całej społeczności. Przekładem takiego współdziałania może być szkolny bal karnawałowy, od kilku lat połączony

wstępie imprezy choinkowej dyrektor szkoły **Anna Maksymiuk** serdecznie powitała babcie i dziadków, radnego

gminy **Marka Sawczuka**, przewodniczącą Rady Rodziców **Annę Polaczuk**, sponsora słodkiego poczęstunku **Mariusza Czyżaka** oraz **Elżbietę Artymiuk**, sołtysa Woskrzenic Małych, **Zbigniewa Turskiego**, sołtysa Husinki i **Pawła Zawieruchę**, sołtysa Woskrzenic Dużych. Niespodzianką dla obecnych babć i dziadków był występ artystyczny w wykonaniu uczniów klas I-III oraz piosenka zaśpiewana przez maluszki z punktu przedszkolnego. Rozrywkę w dobrym stylu zapewnił uczestnikom balu wodzirej Wojtek. Nikomu nie pozwolił się nudzić. W wiadomy tylko sobie sposób potrafił porwać do tańca młodszych i starszych. Wszyscy, bez względu na wiek, bawili się doskonale. Płasy na parkiecie wyczerpały siły tancerzy, którzy posilili się pączkami i napojami, których fundatorem był wspomniany **Mariusz Czyżak**.

z obchodami Dnia Babci i Dziadka. W niedzielne popołudnie 24 stycznia br. szkoła gościła jubilatów, rodziców uczniów oraz dzieci. Choćby z tego powodu sala gimnastyczna zamieniła się w salę balową, ozdobioną kolorowo świecącymi bombkami i różnokolorowymi balonami. Na

Punktem kulminacyjnym balu okazała się wizyta długo oczekiwanego gościa – Mikołaja, który wręczył dzieciom paczki. Był to niezwykle dzień zarówno dla uczniów naszej szkoły, jak i babć oraz dziadków. Dostarczył, bowiem niezapomnianych wzruszeń i radości. Niejedna babcia ukradkiem ocierała łzy, kiedy wnuczka z pełnym oddaniem dziękowały im za bezgraniczną miłość, dobroć i ciepło. Dyrektor szkoły **Anna Maksymiuk** serdecznie podziękowała Radzie Rodziców oraz panu Mariuszowi Czyżakowi za pomoc w organizacji balu. Szkolny bal karnawałowy jest najlepszym świadectwem, że szkoła i rodzina razem się trzyma. **(a)**

Sprawozdanie z działalności Gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Biała Podlaska za 2015 r.

Skuteczne przeciwdziałanie uzależnieniom

Główne zadania Gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Biała Podlaska.

Podstawowym zadaniem komisji jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury spożywania. Głównym celem działań profilaktycznych komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomaga rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych.

Ponadto realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, do których należy:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe).
- monitorowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

W ramach podejmowanych działań Gminna komisja ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych:

- przyjmuje zgłoszenie o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu,
- wzywa na rozmowę osoby, co, do których wpłynęło zgłoszenie pouczając o zaprzestaniu swoich działań i poddaniu się leczeniu odwykowego,
- w przypadku, gdy osoba wezwana nie godzi się na

dobrowolne leczenie, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuowanie postępowania, osoba kierowana jest na badanie przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu odwykowego,

- przygotowuje dokumentację związaną z postępowaniem sądowym mającym na celu poddania się przymusowemu leczeniu,
- składa wnioski o wszczęcie postępowania do Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej.

Działalność komisji dotycząca procedury leczenia odwykowego w 2015 r.

Bardzo istotnym problemem w działalności komisji jest leczenie choroby alkoholowej. W 2015 r. codziennie w Urzędzie Gminy w pokoju nr 2 można było uzyskać poradę w sprawie choroby alkoholowej oraz przemocy w rodzinie. Na bieżąco przyjmowano i rozpatrywano wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe osób z problemem alkoholowym dotkniętych również przemocą w rodzinie. W roku 2015 do komisji przyjęto i rozpatrzono 34 wnioski o skierowanie osób na leczenie. Najczęściej problem alkoholowy zgłaszają osoby z rodziny: żona, matka, teściowa, rodzeństwo, kuratorzy sądowi lub pedagog szkolny. Zatrważające są też, niestety, przypadki zgłaszania na leczenie rodziców przez dzieci.

W ramach działalności Gminnej komisji ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie Biała Podlaska odbyło się wiele posiedzeń Gminnej komisji, na których podjęto decyzje wobec osób zgłoszonych do jej postępowania tj.:

- kierowano do biegłego celem badania i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia,
- kierowano do postępowania sądowego,

Na posiedzenia komisji wezwano 34 osoby, w celu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego. Z osobami wezwanymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywuujące do podjęcia leczenia.

Komisja do Sądu Rejonowego w Białej Podlaskiej skierowała 31 wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. Od maja 2015 r. w punkcie informacyjno-konsultacyjnym w Urzędzie Gminy przyjmuje przynajmniej raz w tygodniu bezpłatnie psycholog **Anna Mirońska-Kaczmarek**. Mieszkańcy gminy Biała Podlaska coraz częściej korzystają z porad udzielanych w punkcie. Są to zarówno osoby nadużywające alkoholu a także członkowie rodzin, borykający się z problemem alkoholizmu oraz przemocy w rodzinie. Leczenie choroby alkoholowej oraz pomoc ich rodzinom wymaga dużego zaangażowania, oraz fachowej wiedzy, na bieżąco weryfikowanej i aktualizowanej. Członkowie GKRPA doskonalą swoje umiejętności biorąc udział w warsztatach i szkoleniach, Dzięki tym formom aktywności doskonalimy i rozbudowujemy swój warsztat pracy, aby jak najlepiej móc realizować swoje zadania.

Działalność profilaktyczna wśród dzieci i młodzieży:

Gminna komisja ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych kładzie szczególny nacisk na działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży z gminy Biała Podlaska. Na przełomie lipca i sierpnia 2015 r,

93 dzieci z rodzin zagrożonych problemem bezrobocia, alkoholizmu, niepełnosprawności, przemocy w rodzinie uczestniczyło w obozie integracyjnym w Porosiukach. Dla wielu z dzieci był to pierwszy wyjazd z domu. Rodzice często nie byli w stanie zorganizować dzieciom wyjazdu ze względu na problemy finansowe. Przy rekrutacji uczestników obozu Gminna komisja weszła we współpracę ze szkołami podstawowymi z gminy Biała Podlaska oraz pracownikami GOPS Biała Podlaska.

Na działalność obozu przekazano kwotę 22 tys. zł. Z budżetu GKRPA. Podczas obozu integracyjnego dzieci uczyły się spędzać czas bez komputera, telewizora. Uświadamiały sobie, jakie zagrożenia niosą używki. Uczestniczyły w spotkaniu z psychologiem i pedagogiem, podczas których nabyły kompetencje w przeciwdziałaniu skutkom trudnej sytuacji w rodzinie, skutkom uzależnień. Dzieci uczestniczyły w zajęciach garncarskich, florystycznych, poznały uroki kajakarstwa uczestnicząc w spływie kajakowym zorganizowanym przez instruktora sportów wodnych. Uczestniczyły również w seansie filmowym kina w konwencji 3D. Obóz bardzo zintegrował dzieci z terenu Gminy Biała Podlaska i chciałyby ponownie wziąć w nim udział. Szczególne podziękowania należą się **Bogumile Chodun**, dyrektor Szkoły Podstawowej w Styrzyńcu oraz wychowawcom, którzy profesjonalnie zorganizowali czas wolny tak licznej grupie dzieci. Ponadto dzieci i młodzież ucząca się z rodzin, w których jest problem alkoholowy już od kilku lat współuczestniczą w koloniach dla dzieci z terenu gminy organizowanych przez parafię p.w. N.N.M.P. w Białej Podlaskiej w ośrodku wypoczynkowym w Okunince. Na wypoczynek dzieci komisja przekazała w roku 2015 kwotę 3 tys. zł.

Podczas wakacji dzieci korzystają w swoim miejscu zamieszkania z zajęć organizowanych przez Stowarzyszenia działające na terenie naszej gminy. W ramach dotacji w 2015 r. Stowarzyszenie "Tradycja i Współczesność" opracowało i przeprowadziło dwa programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Biała Podlaska: "Sobą być-zdrowo żyć", otrzymując dotację na realizację zadania w wys. 15 tys. zł; "Miej odwagę - żyj uważnie i z pasją", otrzymując dotację na realizację zadania w wys. 15 tys. zł. Także jednostka OSP w Sworach w ramach działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii "Wybieram wolność, chcę żyć bez nałogów" w ramach dotacji otrzymała kwotę 9903 zł. W ramach tych działań zrealizowano profilaktyczne programy w formie:

- zajęć pozalekcyjnych promujących zdrowy styl życia bez nałogów,

- organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz działania związane z przeciwdziałaniem narkomanii.

Podczas zajęć pozalekcyjnych dzieci nabywały umiejętności asertywnego spędzania czasu bez używek. Uczniowie i ich rodzice ze szkół podstawowych i gimnazjów przystąpili do kampanii ogólnokrajowej "Zachowaj trzeźwy umysł". Konkurs ten zwraca uwagę na fakt, że sport i rekreacja mogą być alternatywą dla uzależnień. Nasze dzieci odnoszą tutaj, co roku duże sukcesy. W tym roku warto wspomnieć o pracach uczennic Szkoły Podstawowej w Woskrzenicach Dużych: **Gabrieli Marcuk**, **Natalii Kaliszewskiej**, **Laury Wasiluk** i **Marty Białeckiej**, które wzięły udział w konkursie ulotkowym "Zdrowe zagranie" a także **Emilii Stefaniuk**, która wzięła udział w konkursie plastyczno-literackim "Warto pomagać". W ramach ogólnopolskiej kampanii "Postaw na rodzinę" przekazano do szkół kolorowe materiały adresowane do rodziców, dziadków i dzieci. W materiałach profilaktycznych zawarta jest wiedza o rozwijaniu u dzieci inteligencji emocjonalnej. Dzięki niej młodzie potrafią panować nad sobą i mówić "nie" w sytuacjach, gdy częstowane są alkoholem,

papierosami czy dopalaczami. Kampania "Postaw na rodzinę" uczy budowania odpowiednich relacji pomiędzy dziećmi a rodzicami. W szczególności ma za zadanie wzmocnić więzi rodzinne. W 2015 r. Gminna komisja sfinansowała również zajęcia profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania uzależnień w formie 45 minutowych warsztatów w klasach V-VI w dziewięciu szkołach podstawowych na terenie gminy Biała Podlaska oraz Niepublicznej Szkole Podstawowej w Dokudowie w kwocie 1800 zł. Podczas warsztatów dzieci zapoznały się z negatywnymi skutkami nadużywania alkoholu oraz innych używek. W ramach działań profilaktycznych zamówiono do Publicznego Gimnazjum w Ciciborze Dużym oraz Sworach pakiet filmów o tematyce profilaktycznej, które zostaną uwzględnione w programie wychowawczym w szkole o wartości 643.50 zł. Filmy mówią o zagrożeniach, z jakimi może spotkać się młodzież będąc pod wpływem alkoholu oraz jaki negatywny wpływ ma on na organizm człowieka. Poza tym w filmach zawarta jest treść o negatywnych skutkach innych używek: nikotynizmu, narkomanii, przemocy, prostytucji, seksoholizmu i uzależnieniem od internetu.

Gminna komisja w 2015 r. sfinansowała również terenowe szkolenie dla 25 sprzedawców w miejscu sprzedaży alkoholu "Odpowiedzialna sprzedaż napojów alkoholowych" na kwotę 1 347.30 zł. Szkolenie takie miało szereg zalet np: ze szkolenia skorzystało wiele osób, prowadzący szkolenie indywidualnie spotykał się z każdym sprzedawcą osobiście zaś w danym dniu właściciele nie utracili zysku, ponieważ nie zamykali punktów sprzedaży. Ponadto w ramach swojej działalności, komisja opiniowała wnioski o zgodność lokalizacji punktów, których właściciele wystąpili o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wystawiono 20 opinii w formie postanowienia GKRPA. Liczymy na współpracę i pomoc wszystkich mieszkańców naszej gminy, którym nieobojętny jest problem uzależnień, alkoholizmu zwłaszcza. Kontakt tel. 83 343 32 84 (**Katarzyna Wasilewska**), e-mail: gkrpa@gmina-bialapodlaska.pl.

Wszelkie szczegółowe informacje dotyczące pracy komisji zamieszczone są na stronie www.gmina.bialapodl.pl, w zakładce GKRPA. Na stronie dostępny jest wniosek o skierowanie na leczenie odwykowe.

Zwrot podatku akcyzowego

Każdy rolnik, który chce odzyskać część pieniędzy wydanych na olej napędowy używany do produkcji rolnej, powinien zbierać faktury VAT. W terminie od 1 lutego do 29 lutego 2016 r. należy złożyć odpowiedni wniosek do wójta wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 sierpnia 2015 r. do 31 stycznia 2016 r. W terminie od 1 sierpnia 2016 r. do 31 sierpnia 2016 r. trzeba złożyć odpowiedni wniosek do wójta wraz z fakturami VAT (lub ich kopiami) stanowiącymi dowód zakupu oleju napędowego w okresie od 1 lutego 2016 r. do 31 lipca 2016 r. w ramach limitu zwrotu podatku określonego na 2016 r. Limit zwrotu podatku akcyzowego w 2016 r. wynosi: 86 zł x ilość ha użytków rolnych. Pieniądze wypłacane będą w terminach:

1 – 29 kwietnia 2016 r. w przypadku złożenia wniosku w pierwszym terminie,

1 – 31 października 2016 r. w przypadku złożenia wniosku w drugim terminie gotówką w kasie urzędu gminy lub miasta, albo przelewem na rachunek bankowy podany we wniosku. Stawka zwrotu na 1 litr oleju napędowego wynosi 1 zł. (a)

Perebory z pracowni tkackiej w Hrudzie

Snuje się nić

Nie da się wrócić do przeszłości. Do czasów, gdy niemal w każdej izbie stały krosna, a w ręcznie tkanych koszulach i spódnicach chodziło się na co dzień. Można jednak sprawić, by to przeszłość powróciła do nas. tak jak na południu Podlasia, gdzie znów tka się perebory.

Stanisława Kowalewska snuje na włodawską modłę. Drewniana rama trzeszczy i poskrzypuje, gdy popycha ją drobną dłonią. Obraca snowalnię to w jedną, to w drugą stronę, nić prześlizguje się między palcami i układa w równe, białe pasma. Jedna krata, druga, trzecia, ściana, potem ósemka na kołkach i z powrotem. Zawsze się tak osnowę odmierzają. "Po naszymu to podobnie" – szepczą przypatrujące się z boku panie. Trzeba znawcy, by wychwycić różnicę. Ale wokół same wprawne oczy, same zręczne dłonie. Do pracowni w Hrudzie zjechały tkaczki z: Woskrzenic Małych, Mordów, Nowego Holeszowa. Przybyły, aby podzielić się umiejętnościami i uczyć od siebie nawzajem. Na południowych krańcach Podlasia została ich ledwie garstka. Poza nimi mało kto jeszcze pamięta, jak się czyta spisek czy narzuca krosna. One wychowały się w świecie, gdzie wiedza taka nie była niczym niezwykłym.

"Zawsze krosna stały w domu – wspomina **Zofia Jówko**.

– Chodniki robili, worki. Myśmy się przy tym od małego kręciły. Jedną z drugą ledwo nogami dostawała do pedałów, a już się pchała za krosna" – kiwa głową. Przysłuchująca się pani Marianna wtrąca: "W moich czasach dziecięcych, zaraz po wojnie, wszystko trzeba było samemu zrobić – i ręcznik, i pościel, i całe ubranie. Jak człowiek utkał, to miał, jak nie, to spał na słomie!" – kończy. Snuje się nić, snują się opowieści. O pijawkach, co czepiały się tydek, gdy chodziło się len moczyć w bagnisku. O zabawie w karuzelę na wirującej snowalni. O nieuważnej matce, która tkała przy lampie naftowej i wypaliła dziurę w osnowie.

Trudno naprawić tyle zerwanych nici. "Całą noc siedziała przy krosnach. Ale co było robić? Jakby to potem miała sąsiadkom pokazać? – uśmiecha się pani Józefa. Po chwili jej twarz tężeje. – Natkało się tych dywanów dla jednej córki, dla drugiej. A córki już ani tapczanu nie nakrywają, ani na ścianie nie chcą powiesić. Nikt już prawie nie tka

w Woskrzenicach".

"Na początku lat 90. zaczęłam pracować w Gminnym Ośrodku Kultury w Białej Podlaskiej. I przeraziłam się, że tak niewiele osób interesuje się własnymi korzeniami!" – mówi **Bożenna Pawlina-Maksymiuk**, pełniąca obecnie obowiązki dyrektorki tej instytucji. Mimo upływu przeszło dwudziestu lat nie potrafi ukryć emocji. Kołowrotki i snowalnie kurzyły się

na strychach i po stodołach, niejedne krosna skończyły porąbane w piecu. Zmieniał się też nadbużański krajobraz – znikwały chałupy z drewnianą falbanką nad oknem, piach wiejskich dróg nakrywano asfaltem. Dawny świat na jej oczach odchodził w przeszłość. Chciała ocalić jak najwięcej. Jeździła, rozpytywała, zbierała stare sprzęty, stroje, tkaniny. Ale to nie przedmioty były najważniejsze. Na podstawie wywiadów oraz ankiet wytypowała wsie, gdzie pamięć o tradycji wydawała się najżywsza. W Sitniku znalazła koronczarki, w Worońcu – gospodynie wykonujące kwiaty i ozdoby z bibuły, w Dokudowie – znawców lokalnej gwary. Dzięki ich wiedzy i umiejętnościom w miejscowościach tych miały powstać pracownie ginących zawodów i obyczajów. Jako pierwszą, w 2001 roku, założono pracownię tkacką w Hrudzie.

Marianna Jówko, Zofia Jówko, Marianna Sawczuk po dziesięciu, może kilkunastu latach przerwy znów zasiadły do krosien. Zafurkotały kołowrotki i wrzeczona, zastukały klepaczki do lnu. Niektóre rzeczy musiały odkrywać na nowo. "Nicielnice babcia robiła, ale jak przez sen to pamiętam. Ale wzięłam deseczkę, nici i jakoś doszłyśmy" – śmieje się pani Zofia.

Pereborów nie pamiętały nawet one. Czarno-czerwono-białego ornamentu w geometryczne wzory nie widziano w Hrudzie od wielu, wielu lat. "Najczęściej nosiło się pasiaki – wspomina pani Zofia. – Wełniane spódnice, takie krakowskie, w paseczki". "Zwłaszcza w niedzielę, do kościoła" – dodaje **Marianna Sawczuk**. Wcześniej od święta zakładano koszule i fartuchy zdobione pereborem. Był on znakiem rozpoznawczym strojów z całego regionu nadbużańskiego, nie tylko części leżącej obecnie w granicach Polski, ale także Białorusi i Ukrainy.

W tamtych czasach Bug nie dzielił – przepływał po prostu przez krainę zamieszkaną przez Rusinów.

To z ich języka pochodzi nazwa "perebor", nawiązująca do przebierania nici osnowy płaską deseczką. Mozolną czynność trzeba powtarzać raz po raz. Technika ta jest wyjątkowo czasochłonna i trudna, dlatego perebory traktowano jak skarb. Pasy z wytkanymi rombami, gwiazdami i kwadratami naszywano na białe lniane koszule, a gdy ubranie zniszczyło się, ornament odpruwano i ozdabiano nim kolejny rękaw czy stójkę. Z czasem pojawiały się coraz rzadziej. Może ich tkanie było zbyt pracochłonne? A może po prostu wyszły z mody? Swoje zrobiły też obie wojny oraz przesiedlenia ludności. Wszystko to nie służyło pereborom. Etnografowie konsekwentnie wieszczyli im zagładę.

Charakterystyczne pasowe wzory na ziemiach polskich zaczęły zanikać już na przełomie XIX i XX wieku. Proces ten nabrał tempa w latach 20. i 30., a gwoździem do trumny okazała się II wojna światowa. "Gdy przeglądałam publikacje naukowe, czy to z muzeum w Białej Podlaskiej, czy lubelskiego UMCS-u, wszędzie natrafiałam na powtarzające się sformułowania: już nie tkano, zanikły, zaprzestano" – mówi **Bożenna Pawlina - Maksymiuk**.

Faktycznie, w okolicach Białej Podlaskiej nikt nie potrafił już tkąć pereborów.

Wieści o ich śmierci okazały się jednak przedwczesne. Przetrwały ukryte wśród łąk i łęgów nad Bugiem – kilkadziesiąt kilometrów na południe, we wsi Dołhobrody, w domu Stanisławy Baj. "Moja chrzestna. To ona nauczyła nas tkąć perebory" – **Stanisława Kowalewska** uśmiecha się z dumą, wyraźnie wzruszona. Ma ku temu powód. Jeszcze trzydzieści lat temu pani Bajowa, jak mówią o niej inne tkaczki, była chyba jedyną osobą w Polsce, która potrafiła wykonać charakterystyczny nadbużański wzór. Gdy **Bożennie Pawlinie-Maksymiuk** zamarzyło się odrodzenie tej trudnej sztuki, wybór mógł być tylko jeden. W 2003 roku zebrała panie z pracowni w Hrudzie i razem udały się z wizytą do Dołhobrodów. Minęły kolejkę tirów na międzynarodowej trasie Berlin-Moskwa i wybrały jedną z wąskich, wiejskich szos. Bo głównymi drogami pani Bożenna jeździć nie lubi. "Dziewczyny po kolei siadały przy krosnach, pani Stanisława objaśniała, nagrałyśmy też film, zrobiłyśmy zdjęcia" – opowiada. Była to pierwsza z wielu wzajemnych wizyt. "Chrzestna dużo serca włożyła w pracownię, lubiła tu przyjeżdżać. Ciągle tylko do Hrudu i do Hrudu – wspomina **Stanisława Kowalewska**. – Tkała do końca. Byłam u niej w niedzielę, oddała mi moje czótenka, powiedziała: Teraz ty będziesz robić. Potem jeszcze cały poniedziałek przy

krosnach siedziała. A we wtorek telefon – z chrzestną źle". Imieniem Stanisławy Baj nazwano pracownię w Hrudzie. "Dlaczego tylko wielcy artyści mieliby mieć swoje domy, ulice? Dla nas to ona była mistrzynią. I cały czas jest z nami" – pani Bożenna wskazuje na zdobiony pereborem strój Stanisławy Baj, ustawiony na manekinie przy wejściu do przestronnej izby. Obok trwa nauka. Tkaczki pokazują młodszemu adeptkowi, jak przygotować osnowę, jak założyć ją na krosna. Paulina i Małgorzata od paru godzin przewlekają nitkę za nitką przez oczka nicielnicy, które przymocują potem do pedałów.

"U nas nazywa się je cepy" – mówi pani Magdalena z Mordów. "Naprawdę? W Woskrzenicach to zawsze były łapy" – dziwi się inna tkaczka. Pani Bożenna komentuje: "Po to właśnie stworzyliśmy pracownię. Ma być miejscem spotkań. Bazą, gdzie gromadzimy wiedzę twórczyń rozproszonych po okolicznych miejscowościach, żeby zachować ją i przekazać kolejnemu pokoleniu. W oparciu o pracownię powołaliśmy Uniwersytet Ludowy, przygotowujemy mistrzynię do prowadzenia zajęć.

W maju zamierzamy też złożyć wniosek do UNESCO o wpisanie umiejętności tkania pereborów na Listę niematerialnego dziedzictwa ludzkości". Warsztaty powoli dobiegają końca. Jeszcze ostatnie nitki, ostatnie poprawki.

Panie zakładają kurtki, gaszą światło. Wychodzą w chłód wieczoru. Do zobaczenia, do jutra! Te z Hrudu wrócą do domów piechotą albo na rowerach, pozostałe wsiadają do samochodu. Pani Bożenna zajmuje miejsce za kierownicą, przekręca kluczyk, rusza. Nie przestaje mówić o przyszłości. O farbiarni, gdzie można by barwić nici tradycyjnymi, naturalnymi metodami. O pomysłach na zdobione pereborem wyroby. O próbach odczytania znaczenia poszczególnych symboli i ukrytych w nadbużańskich ornamentach sensów. Tyle jeszcze do zrobienia! "Marzy mi się, żeby tkąć wszystko z lnu, jak dawniej. Trudno zdobyć takie nici, musiałyśmy je sprowadzić z Białorusi. Ale słyszałam, że i u nas w regionie mają powstać uprawy. Podobno na tej ziemi len świetnie się udaje" – wskazuje na pola. Zmierzch rozlał się na nich szeroko. Gdzie okiem sięgnąć – równina. Poprzetykana chałupami i kępami drzew na miedzach, gdzieś w oddali niedbale fastrygowana sznurem ciężarówka. Dymy z kominów kładą się białymi, równymi pasmami. Noc utka z nich mgły.

Bartek Kaftan
Magazyn "Vayage"

Czytelnicтво nie słabnie

Biblioteka na wyciągnięcie ręki

Nie ma przesady w stwierdzeniu, że książka jest najlepszym przyjacielem. Towarzyszy nam od przedszkola do późnej starości, zapewniając wiedzę i przyjemność.

Entuzjaści czytania w naszej gminie nie mają powodów do narzekań. Czekają na nich księgozbiór liczący prawie 38 tys. woluminów, wymieniony w ostatnim dwudziestolecu w 60 proc. Do bibliotek w: Sitniku, Sworach, Perkowicach, Woskrzenicach Dużych, Ciciborze Dużym, Dokudowie i Hrudzie co roku przybywa nowych książek o różnej tematyce. O zainteresowaniu nimi wymownie świadczy fakt ponad 20 tys. wypożyczeń, odnotowanych w minionym roku. - Najliczniejszą grupę czytelników stanowią dzieci do lat 15 i one najczęściej odwiedzają nasze placówki – informuje **Anna Waszkiewicz**, kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Sitniku. Dzieci najchętniej wypożyczają bajki i książki o zwierzętach, a młodzież książki fantastyczne,

biografie i słowniki. Nie brakuje też aktywnej grupy dorosłych czytelników, chętnie sięgających po literaturę obyczajową,

historyczną i sensacyjną. Biblioteka gminna oferuje też czasopisma, które mają wielu zwolenników zainteresowanych aktualiami z kraju i świata. Najliczniejszą

grupę aktywnych czytelników skupia biblioteka przy klubie kultury GOK w Sitniku. Odwiedza ją systematycznie ok. 200 osób. 160 czytelników korzysta z zasobów filii bibliotecznej w Perkowicach i 160 w Ciciborze Małym. Do setki zbliża się grupa osób zainteresowanych literaturą w Hrudzie. W pozostałych sołectwach, posiadających filie biblioteczne z ich zasobów korzysta po kilkadziesiąt osób. Warto jednak zauważyć, że biblioteki nie zajmują się tylko udostępnianiem książek i czasopism. Systematycznie organizują spotkania i działania klubowe, adresowane głównie do dzieci i to one są stałymi bywalcami zabaw organizowanych podczas ferii zimowych i wakacji. Pracownicy biblioteki odwiedzają też szkoły i punkty przedszkolne, co owocuje powiększaniem grona miłośników książek. **Anna Waszkiewicz** podkreśla,

że w siedmiu placówkach gminnych wprowadzany jest nowoczesny program biblioteczny, umożliwiający wypożyczanie księgozbioru przez Internet. Miłośnicy czytania będą mogli znaleźć w katalogu interesującą ich pozycję, zamówić i zgłosić się po jej odbiór do biblioteki.

Miejmy nadzieję, że dzięki temu powiększy się grono miłośników ciekawej literatury. Nie da się zaprzeczyć twierdzeniu, że książka zbliża ludzi. Skoro ta przyjemność nic nie kosztuje, warto z niej korzystać. (g)

Etap powiatowy konkursu plastycznego

Zapobiegajmy pożarom

19 stycznia w świetlicy Komendy Miejskiej PSP w Białej Podlaskiej miało miejsce spotkanie laureatów i ich opiekunów etapu powiatowego Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego pod hasłem "Zapobiegajmy pożarom", organizowanego od ponad 30 lat na terenie kraju przez Zarząd Główny Związku OSP RP. W spotkaniu udział wzięli: prezes Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP **Tadeusz Łazowski**, komendant miejski PSP st. bryg. **Zbigniew Łaziuk** i **Bożena Krzyżanowska** z filii OW ZOSP RP w Białej Podlaskiej. Edycja konkursu 2015/2016 ogłoszona została we wrześniu 2015 roku. Prace można było składać,

zgodnie z regulaminem do 5 grudnia ubiegłego roku. Do Oddziału Powiatowego Związku OSP RP wpłynęło 150 prac z 35 placówek oświatowych powiatu bialskiego. 5 stycznia br. komisja konkursowa pod przewodnictwem **Mieczysława Skalimowskiego** z Galerii Podlaskiej, biorąc pod uwagę wiek wykonawców, pomysłowość w podejściu do tematu, technikę i jakość wykonania oraz walory estetyczne, oceniła prace oraz wytypowała laureatów poszczególnych grup wiekowych. Znaleźli się wśród nich także uczniowie szkół z gminy Biała Podlaska. W grupie przedszkolnej wyróżnienie uzyskał **Bartek Baczkura** ze SP w Sworach. W grupie uczniów klas młodszych szkół podstawowych pierwsze miejsce zdobyła **Klara Mirończuk**, zaś drugie **Patrycja Zozula**, obie ze SP w Ortelu Książęcym, przygotowane do startu w konkursie przez **Bożenę Micewicz**. Wyróżnienie

w tej kategorii uzyskała **Julia Wawryniuk** ze SP w Sworach.

Nagrodzone prace można było podziwiać na zorganizowanej podczas spotkania wystawie.

Laureaci oraz ich opiekunowie otrzymali pamiątkowe dyplomy i nagrody ufundowane przez starostę bialskiego i Oddział Powiatowy Związku OSP RP w Białej Podlaskiej.

Na zakończenie spotkania został zorganizowany dla uczestników słodki poczęstunek oraz pokaz sprzętu pożarniczego jaki znajduje się na wyposażeniu JRG PSP.

Organizatorzy konkursu gratulują nagrodzonym i wyróżnionym oraz zapraszają do udziału w kolejnych edycjach. Zachętą dla niezdecydowanych do udziału w tym konkursie niech będzie informacja, że uczestnicy konkursu z powiatu bialskiego w poprzednich edycjach byli wysoko oceniani na szczeblu centralnym. Nagrodzone i wyróżnione prace zostały przekazane do oceny na etapie wojewódzkim konkursu. Finał etapu wojewódzkiego przewidziany jest w pierwszej połowie marca br. (g)

Współpracownik Jutrzenki doceniony

Statuetka starosty dla Z. Marczuka

Podczas styczniowej gali "Dobre, bo Bialskie" statuetkę starosty bialskiego oraz medal "Za zasługi dla kultury polskiej" otrzymał skrzypek i harmonista **Zdzisław Marczuk**, akompaniujący od czterech lat zespołowi śpiewaczemu Jutrzenka ze Sławacinka Starego. Chyba niewielu muzyków ludowych z Lubelszczyzny może równać się z nim zdobytą renomą. W czerwcu ub. r. po raz 27. Marczuk wystąpił na scenie Ogólnopolskiego Festiwalu Kapel i Śpiewaków Ludowych. Wspólnie

z **Pauliną Kwaśniewską**, młodą skrzypaczką z Bordziłówki wywalczyli pierwszą nagrodę i puchar w konkursie Duży - Mały. Nie była to pierwsza nagroda mistrza Marczuka. Wcześniej zdobył w Kazimierzu dwie Baszty, główne nagrody festiwalu, nagrodę im. Oskara Kolberga i nagrodę Muzyka Źródeł, przyznawaną nielicznym przez Program 2 Polskiego Radia.

Ten bardzo aktywny animator kultury wspomaga nie tylko zdolną muzycznie młodzież. Na co dzień akompaniuje zespołowi Pogodna Jesień z Konstantynowa, zespołowi śpiewaczemu Leśnianki z Leśnej Podlaskiej i zespołowi Jutrzenka ze Sławacinka Starego. Wykorzystuje każdą okazję, aby grać i robi to, trzeba przyznać, wyjątkowo udanie. Jego dobre rady cenią też współpracownicy.

Ciekawostką jest fakt, że do wszystkiego, co udało mu się osiągnąć dochodził samodzielnie dzięki słuchowi i intuicji. W dzieciństwie chłonał wszystko, co wygrywali starsi od niego muzykanci, starając się zapamiętać możliwie najwięcej. Grać zaczął w wieku 11 lat. Na profesjonalną naukę nie starczało mu czasu. Tylko rok jeździł na naukę do ogniska muzycznego w Białej Podlaskiej. Potem muzykował na weselach i imprezach wiejskich. Zawsze chętnie dzielił się umiejętnościami z młodszymi. Początkowo uczył grać swoich synów Tomka i Krzysztofa, potem wspomagał Leśniańskie Nutki i Kapelę Sąsiedzka. Dwie uczennice Z. Marczuka zostały profesjonalnymi skrzypaczkami i grają w orkiestrach symfonicznych. To cieszy i zachęca do dalszego wyszukiwania młodych talentów. (g)

Tenisowe boje o puchary

Emocjonujący przebieg miał finał powiatu bialskiego w drużynowym tenisie stołowym dziewcząt i chłopców klas IV i młodszych oraz klas V-VI. Rozegrano go w hali sportowej Publicznego Gimnazjum w Sworach. Po losowaniu gry systemem radzieckim, drużyny walczyły do dwóch wygranych setów.

Z satysfakcją należy podkreślić, że finałowe rozgrywki okazały się wyjątkowo szczęśliwe dla zawodników z naszej gminy.

W kategorii dziewcząt z klas IV i młodszych pierwsze miejsce wywalczyły: **Weronika Kostyra** i **Karolina Semeniuk**, podopieczne **Dariusza Duklewskiego** ze SP w Woskrzenicach Dużych. W grupie uczennic starszych (klasy IV-VI) drugie miejsce uzyskały też zawodniczki z Woskrzenic Dużych: **Natalia Kaliszewska** i **Ewelina Kaździol**. Natomiast w ekipie chłopców klas młodszych najlepsi okazali się: **Kamil Liniewicz** i **Daniel Adamiuk**, przygotowani przez trenera **Tadeusza Łukasika**. Obie drużyny zdobyły puchary Bialskiego Szkolnego Związku Sportowego i awansowały do rozgrywek rejonowych. W grupie chłopców z klas V-VI drugie miejsce i awans do rozgrywek rejonowych uzyskali uczniowie SP **Jakub Polak** i **Kamil Zielonka** z Woskrzenic Dużych, przygotowani przez

Dariusza Duklewskiego. Wszystkie startujące w finale drużyny otrzymały dyplomy. Kolejny etap, czyli zawody rejonowe miały miejsce 26 stycznia w Parczewie. Wszystkie drużyny z Woskrzenic Dużych zajęły IV miejsca w swoich grupach, składających się z 10 zespołów reprezentujących 5 powiatów. Gratulujemy dobrej formy. (g)

Finał tenisa stołowego w Sworach

AWANS MIEJSCOWYCH GIMNAZJALISTEK

13 stycznia br. hala sportowa Publicznego Gimnazjum w Sworach była miejscem finałowych rozgrywek powiatu w drużynowym tenisie stołowym.

Przygotował je Bialski Szkolny Związek Sportowy. Z eliminacji międzygminnych do finału powiatowego trafiły po cztery drużyny chłopców oraz dziewcząt. Gospodarze też mieli swoje przedstawicielki, które broniły honoru szkoły. Drużynę tworzyły uczennice kl. II **Weronika Konkol** i **Natalia Gromadzka**. W pierwszym meczu dziewczęta łatwo pokonały zespół z Sosnowki, w walce o pierwsze miejsce musiały uznać wyższość koleżanek z Tuczniej, które wygrały turniej. Meczem z Jelnicą uczennice ze Swór rozpoczęły walkę o drugie miejsce premiowane awansem do rejonu, po ciężkim i pasjonującym pojedynku dziewczęta ze Swór wygrały i zapewniły sobie awans. Na uwagę zasługuje to, iż zawodniczki są dopiero w drugiej klasie, i jeżeli będą czynić takie postępy mogą za rok myśleć o wygranej w finale powiatu, i kto wie może uda się awansować do finału wojewódzkiego. Do rozgrywek przygotowywał je trener **Rafał Hodun**. (a)

Zimowe bieganie w Porosiukach

Porosiuki oddalone zaledwie 8 km od Białej Podlaskiej przekształcają się w znaczący ośrodek rekreacyjny, ściągający coraz więcej chętnych amatorów wypoczynku na łonie natury. Dzięki zapobiegliwości mieszkańców, latem można tam korzystać z uroków pływania kajakami, do których zachęca dobrze wyposażona stacja, natomiast zimą biegać na nartach. Tegoroczny styczeń z dużą ilością opadów nadawał się do uprawiania sportów zimowych, a jak twierdzą właściciele wypożyczalni nart, czyli **Anna** i **Marek Maliszewscy**, biegać na nartach mogą wszyscy - dzieci i dorośli. Wystarczy tylko chcieć. Od kilku lat właściciele wypożyczalni organizują dla narciarzy specjalne biegi na 4-kilometrowej trasie. Nie jest ona trudna, a daje zawodnikom okazję do rekreacji na świeżym powietrzu. Tym bardziej, że kończy ją zwykle ognisko z grochówką i pieczonymi kiełbaskami. **Maliszewscy** nie ukrywają zadowolenia coraz większego zainteresowania narciarstwem biegowym. Ich wypożyczalnia dysponuje kompletnymi zestawami nart biegowych i butów. Można z nich korzystać przez cały sezon zimowy, 7 dni w tygodniu. Dla amatorów nocnej jazdy udostępniane są latarki czołwki. Za dodatkową opłatą lekcje jazdy poprowadzi wykwalifikowany instruktor narciarstwa biegowego. Miejmy nadzieję, że po niespodziewanym ociepleniu w końcu styczenia, zima powróci na ferie i z nart biegowych będą mogli jeszcze skorzystać miłośnicy rekreacji. Podobno nic tak nie hartuje sportowego ducha jak zaprawa w plenerze. (g)

PROW 2014-2020 – harmonogram

21 stycznia br. podczas konferencji prasowej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawiony został nowy harmonogram wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Nabory w ramach poszczególnych typów operacji planowane są w następującej kolejności:

Rozwój gospodarstw

- Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników (typ operacji "**Premie dla młodych rolników**") – **marzec 2016 r.**

- Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych (typ operacji "**Modernizacja gospodarstw rolnych**") – **marzec 2016** w obszarach:

- racjonalizacja technologii produkcji, wprowadzania innowacji, zmiany profilu produkcji, zwiększenia skali produkcji, poprawy jakości produkcji lub zwiększenia wartości dodanej produktu (obszard)

- produkcji prosiąt, produkcji mleka krowiego oraz hodowli bydła (obszara, b i c);

- **Tworzenie grup producentów i organizacji producentów** – **czerwiec 2016 r.;**

- Przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzanie odpowiednich środków zapobiegawczych (typ operacji "**Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej**") – **sierpień 2016 r.** - termin uzależniony od wystąpienia klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof;

- Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych (typ operacji "**Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000**") – **marzec 2017 r.**

- Pomoc na rozpoczęcie działalności gospodarczej na rzecz rozwoju małych gospodarstw (typ operacji "**Restrukturyzacja małych gospodarstw**") – **I kwartał 2017 r.**

- Płatności na rzecz rolników kwalifikujących się do systemu dla małych gospodarstw, którzy trwale przekazali swoje gospodarstwo innemu rolnikowi (typ operacji "**Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa**") – **I kwartał 2017 r.** - termin uzależniony od przebiegu procesu akredytacji Agencji Płatniczej;

Wzmacnianie przedsiębiorczości

- Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój (typ operacji "**Przetwórstwo i marketing produktów rolnych**") - nabór dla rolników, będących osobami fizycznymi, domowników lub małżonków tych rolników – **lipiec 2016 r.**

- Wsparcie inwestycji w tworzenie i rozwój działalności pozarolniczej (typ operacji "**Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych**") – **październik 2016 r.**

- Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój (typ operacji "**Przetwórstwo i marketing produktów rolnych**") - nabór wniosków obejmujący również wsparcie budowy nowych zakładów przetwórczych w 4 sektorach przetwórstwa (mięsa, mleka, owoców i warzyw, zbóż) - po akceptacji zmian do PROW 2014-2020 przez KE – **listopad 2016 r.**

- Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich (typ operacji "**Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej**") – **I kwartał 2017 r.** - termin uzależniony od przebiegu procesu akredytacji Agencji Płatniczej.

Rozwój terytorialny

- Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii (typ operacji "**Budowa lub modernizacja dróg lokalnych**") – terminy naboru wniosków uzależnione od decyzji samorządów województw o ogłoszeniu naboru (nabory ogłoszone przez część SW);

- Wsparcie na inwestycje związane z rozwojem, modernizacją i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa (typ operacji "**Scalanie gruntów**") – **marzec 2016 r.** - terminy naboru wniosków uzależnione od decyzji SW o ogłoszeniu naboru;

- **Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczności** – **czerwiec 2016 r.** - terminy naboru wniosków uzależnione od decyzji Lokalnych Grup Działania (LGD) o ogłoszeniu naboru;

- Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury (typ operacji "**Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów**") – **lipiec 2016 r.** - terminy naboru wniosków uzależnione od decyzji SW o ogłoszeniu naboru;

- Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii (typ operacji "**Gospodarka wodno-ściekowa**") – **sierpień 2016 r.** - terminy naboru wniosków uzależnione od decyzji SW o ogłoszeniu naboru;

- Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej (typ operacji "**Ochrona zabytków i budownictwa tradycyjnego**") oraz poddziałanie Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury, i powiązanej infrastruktury (typ operacji "**Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej**") - **kwiecień 2017 r.** - terminy naboru wniosków uzależnione od decyzji SW o ogłoszeniu naboru.

Transfer wiedzy i innowacji

- **Transfer wiedzy i działalność informacyjna** – **listopad 2016 r.;**

- Wsparcie korzystania z usług doradczych (typy operacji "**Świadczenie kompleksowej porady dla rolnika**" oraz "**Świadczenie kompleksowej porady dla właściciela lasu**") – **listopad 2016 r.**

- **Wsparcie dla szkolenia doradców** – **listopad 2016 r.**

- **Współpraca** - **listopad 2016 r.** – termin uzależniony od przebiegu procesu akredytacji Agencji Płatniczej.

Wsparcie jakości produkcji

- **Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym** - **czerwiec 2016 r.;**

- **Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości** - **grudzień 2016 r.**

Agnieszka Sęczyk

Adres redakcji: Urząd Gminy Biała Podlaska ul. Prosta 31, 21-500 Biała Podlaska. **Redaguje Kolegium Redakcyjne** w składzie: Wiesław Panasiuk, Grażyna Majewska, Rafał Walczuk, Bożenna Pawlina-Maksymiuk, Dariusz Plażuk. **Redaktor prowadzący** Istvan Grabowski. Korekta - Kolegium Redakcyjne. **Wydawca:** Urząd Gminy tel. 83 343-49-50. **Druk** A - Tronic, 21-500 Biała Podlaska, ul. Ks. Wilskiego Ciborowicza 7, tel. 83 344-37-66.

Styczniowe kolędowanie

Dobłą tradycją stały się występy zespołów śpiewaczych z gminy Biała Podlaska podczas koncertów i przeglądów kolęd organizowanych w styczniu. Dają one satysfakcję wykonawcom i słuchaczom. Podczas koncertu kolęd w kościele parafialnym w Dubowie (gm. Łomazy), przygotowanym 10 stycznia, z dobrej strony pokazały się grupy: Lewkowianie z Dokudowa oraz Kaczeńce

z Czosnówki. Słuchało ich liczne grono wiernych.

16 stycznia w Studziance (gm. Łomazy) w liczonym gronie fetowano 5-lecie istnienia zespołu Studziańczanie. W okolicznościowym koncercie "Hej kolęda, kolęda" zaprezentowała się też grupa Lewkowianie z Dokudowa. Następnego dnia, czyli 17 stycznia w Kobylanach odbywał się konkurs kolęd i pastorałek z udziałem 5 zespołów

dorosłych i 30 solistów dziecięcych. Wśród nich znalazły się zespoły Jutrzenka ze Sławacinka Starego z akompaniamentem **Zdzisławem Marczukiem** oraz śpiewający a'capella Lewkowianie z Dokudowa. Oba wykonywały mało znane pastorałki. Lewkowianie przedstawili "A to, co Ziemiańskie?", natomiast Jutrzenka "Cztery lata zawsze pasał". Jurorzy docenili starania naszych wykonawców. Jutrzenka uzyskała pierwszą nagrodę (statuetka, dyplom i upominki), zaś Lewkowianie trzecią nagrodę. Gratulujemy. – To był bardzo udany występ. Jeszcze raz okazało się, że nasz instruktor ma znakomite wyczucie muzyczne i wie jak przygotować zespół do przeglądu. Jurorzy nie mieli wątpliwości, komu należy się pierwsza nagroda – komentuje udział w kobyłańskim przeglądzie **Agnieszka Borodijuk** z zespołu Jutrzenka. (g)

Jasełkowo w Ciciborze Dużym

Tradycją uczniów Szkoły Podstawowej w Ciciborze Dużym są coroczne Jasełka, przygotowywane i wystawiane przez uczniów klas III-VI. 22 grudnia 2015 r. w pięknie udekorowanej świetlicy w Ciciborze Dużym uczniowie zaprezentowali widowisko w obecności nauczycieli i rodziców. Efektowna scenografia wprowadziła zgromadzoną publiczność w świąteczny nastrój. O dobrą atmosferę zadbał zaś zdolni aktorzy i wokaliści. Całość przedstawienia, pokazująca scenki z życia nowonarodzonego dzieciątka, pasterzy, mędrców oraz aniołów przeplatana była kolędami i pastorałkami. Dzieci miały możliwość uczestniczenia w tradycji bożonarodzeniowej. Na zakończenie zgromadzeni goście wysłuchali świątecznych życzeń oraz podzielili się opłatkiem. Przedstawienie młodych aktorów zostało powtórzone w styczniu w hali sportowej PG w Ciciborze Dużym podczas koncertu charytatywnego dla chorej na nowotwór Joanny. Jasełka przygotowały: **Wiesława Gadomska, Honorata Niebrzegowska i Beata Bylina.** (a)

